

CHARAKTERISTIKA ÚČASTI DOSPĚLÝCH NA NEFORMÁLNÍM VZDĚLÁVÁNÍ V ČR

CHARACTERISTICS OF PARTICIPATION IN ADULT NON-FORMAL LEARNING IN THE CZECH REPUBLIC

Kalenda Jan, Kočvarová Ilona, Vaculíková Jitka

Klíčová slova: Adult Education Survey (AES); neformální vzdělávání; sekundární analýza; účast na dalším vzdělávání

Key words: Adult Education Survey (AES); non-formal education; secondary analysis; further education

Cílem předloženého příspěvku je na základě relokačního seskupování zjistit společné charakteristiky reprezentující jednotlivé klastry nezávislých reprezentativních výběrů (AES 2011 a 2016) respondentů ve věku 18–69 let ($M = 40,6$ let, $SD = 11,5$).

Neformální vzdělávání je nejčastěji absolvovanou uspořádanou formou dalšího vzdělávání v dospělosti, jejichž prostřednictvím dochází k reflektování aktuálních potřeb osobního či pracovního života, podnikání či situace na trhu práce. Česká republika si co do účasti v neformálním vzdělávání stojí těsně pod průměrem Evropské unie. Dle výsledků mezinárodního šetření Adult Education Survey (AES) se u nás do neformálního vzdělávání alespoň jednou zapojilo téměř 32 % (3 268) respondentů pro rok 2011 a o pět let později tomu bylo již 39 % (4 840 respondentů). Nicméně podrobná charakteristika účasti dospělých na neformálním vzdělávání v ČR v rámci reprezentativních šetření není příliš častá.

S pomocí metody K-means se pokusíme vymezit skupiny případů s podobnými charakteristikami. Její výhodou je, že do ní lze zahrnout všechny výše uvedené proměnné a vytvořit libovolný počet skupin, které pak bude možné komparovat. Dosáhneme tak seskupení podobných případů dohromady a případné rozdíly mezi skupinami případů budou více zřetelné.

V obou případech sekundární analýzy dat bylo přijato dvou-klastrové řešení. Pracovní status, aktivní přístup k hledání informací o vzdělávací nabídce, vnitřní a vnější motivace k participaci na neformálním vzdělávání, pohlaví a nejvyšší dosažené vzdělání představují hlavní proměnné diferencující zjištěné seskupení. Charakteristika jednotlivých klastrů tak představuje seskupení motivovaných a nemotivovaných účastníků neformálního vzdělávání.

Abstract: Non-formal education is the most commonly organized form of further adult education through which the current needs of personal or working life, business or situation in the labor market are reflected. According to the results of the International Adult Education Survey (AES), nearly 32% (3,268) respondents in 2011 participated in non-formal education at least once, and 39% (4,840) respondents participated five years later. The aim of this contribution is to determine the common characteristics of participation in adult non-formal learning in the Czech Republic on the representative sample (AES 2011 and 2016) aged between 18 and 69 years ($M = 40.6$ years, $SD = 11.5$). At the level of individuals, the cluster analysis was selected to detect what factors are able to better differentiate respondents into sub-groups based on their rating of reasons for participating in adult non-formal learning activities. In both secondary data analysis, a two-cluster solution was adopted.

Literatura/References:

- Becker, G. S. (1962). *Investment in human capital: A theoretical analysis*. Journal of Political Economy, 70(5), 9–49.
- ČSÚ. (2018). *Vzdělávání dospělých v České republice*. Výstupy z šetření Adult Education Survey 2016. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vzdelavani-dospelych-v-ceske-republice-2016>.
- ČSÚ. (2014). *Vzdělávání dospělých v České republice v evropském kontextu: Specifické výstupy z šetření AES – 2011*. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vzdelavani-dospelych-v-ceske-republice-v-evropskem-kontextu-specificke-vystupy-z-setreni-aes-2011-17o82k8f1s>.